

Závěry přezkoumání, zda stále trvají důvody pro omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů v kmitočtových úsecích 3459–3480 MHz a 3559–3580 MHz

Koncem 90-tých let minulého století v České republice stále přetrvávala situace, kdy zdaleka nebyly uspokojeny potřeby poskytování telekomunikačních služeb, v té době zejména pevné telefonní služby. Mobilní telefonní sítě (NMT a GSM) ještě nebyly schopné vyřešit tyto potřeby, a proto se hledal způsob, jak zajistit zvýšení možností rozvoje i pevné telefonní sítě. Řešení technologií Hughes v kmitočtovém pásmu GSM900 se ukázalo nevhodným a pro řešení tohoto problému se proto hledala vhodná kmitočtová pásma. Jedním z nich bylo kmitočtové pásmo 3,5 GHz.

V roce 1998 zveřejnil Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) v Telekomunikačním věstníku, Částka 5/1998 ze dne 25. května 1998, zásady využívání pásma 3,5 GHz pro telekomunikační služby. Pásmem 3,5 GHz se rozumělo kmitočtové pásmo 3,4–3,6 GHz. Oproti kmitočtovým úsekům 3480–3500 MHz a 3580–3600 MHz, které byly určeny výhradně pro poskytování telefonní služby, byly kmitočtové úseky 3410–3480 MHz a 3551–3580 MHz určeny již i pro poskytování ostatních telekomunikačních služeb a po liberalizaci poskytování telefonní služby i pro radioreléové spoje typu P-MP oprávněných poskytovatelů telefonní služby. Úřad zde uvedl, že zásady přidělování kmitočtů v pásmu 3,5 GHz a požadované základní technické parametry provozovaných zařízení budou součástí připravovaného jednotného pravidla pro využívání pásma 3,5 GHz.

V jednotném pravidle č. 9/R/1999, kterým se stanovil způsob využívání kmitočtového pásma 3,5 GHz vysílacími rádiovými stanicemi pevné služby a zveřejněném v Telekomunikačním věstníku, Částka 10/1999 ze dne 25. října 1999, bylo určeno, že kmitočtové úseky 3410–3480 MHz a 3510–3580 MHz jsou výhradně určeny pro úzkopásmové radioreléové spoje typu P-MP, které jsou provozovány jako přístupové sítě k poskytování telekomunikačních služeb.

V Telekomunikačním věstníku, Částka 2/2001 ze dne 26. února 2001, Úřad oznámil záměr vyhlásit výběrové řízení na udělení telekomunikačních licencí ke zřízení a provozování pevných rádiových přístupových telekomunikačních sítí typu P-MP, (dále jen „sítě FWA“ – Fixed Wireless Access) ve vyhrazených kmitočtových úsecích 3459–3480 MHz a 3559–3580 MHz s povinností poskytovat prostřednictvím těchto sítí přednostně veřejnou telefonní službu. Jako důvody pro vyhlášení výběrového řízení Úřad mj. uvedl:

- Podle jednotného pravidla č. 9/R/1999 je umožněno využívat duplexní úsek pásma o šířce 6 x 3,5 MHz (tj. tři duplexní kmitočtové úseky každý o šířce pásma 7 MHz). Tento rozsah však nedovoluje udělit licenci ke zřízení a provozování uvedených sítí všem zájemcům;
- S ohledem na skutečnost, že není k dispozici dostatek kmitočtů pro všechny žadatele a nelze z těchto důvodů udělit licence všem těmto žadatelům, je Úřad podle § 19 odst. 1 zákona č. 151/2000 Sb., zákon o telekomunikacích, povinen vyhlásit na její udělení výběrové řízení.

Cílem tohoto výběrového řízení bylo vybrat na základě předložených žádostí tři provozovatele sítí FWA v České republice a následně každému z nich udělit telekomunikační licenci. Každou licenci bude přidělen jejímu držiteli duplexní úsek kmitočtového spektra o šířce 7 MHz pro celoplošné využití.

Výběrovým řízením Úřad sledoval posílení konkurenčního prostředí v oblasti poskytování veřejné telefonní služby a zřizování a provozování pevných telekomunikačních sítí nezbytných pro poskytování pevné telefonní služby.

I přes důvod pro výběrové řízení uvedený Úřadem, kterým byl zejména nedostatek kmitočtů, aby bylo možné uspokojit všechny žadatele, na základě tohoto výběrového řízení byl poté vybrán pouze jeden provozovatel (CZECH ON LINE, a.s., nyní Dial Telecom, a.s.), kterému byla udělena telekomunikační licence ke zřízení a provozování sítí FWA ve vymezeném duplexním kmitočtovém úseku o šířce 7 MHz s platností na dobu 20 let. Pro zbylé dva duplexní kmitočtové úseky nebyl z důvodu nezájmu vybrán žádný provozovatel. Doba 20 let byla stanovena proto, že v blízké budoucnosti Úřad nepočítal s tím, že by se situace v dostupnosti kmitočtů v předmětném pásmu měla zlepšit.

Tímto krokem, tj. uskutečněním výběrového řízení, došlo v podstatě k omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů dle současné terminologie zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon“) neboť v určitém kmitočtovém úseku může rádiové kmitočty využívat pouze držitel telekomunikační licence, respektive podle současné terminologie držitel přidělu rádiových kmitočtů (dále jen „příděl“).

V Telekomunikačním věstníku, Částka 6/2002 ze dne 17. června 2002, Úřad oznámil záměr vyhlásit další výběrové řízení na udělení telekomunikačních licencí v pásmu 3,5 GHz ke zřizování a provozování veřejných telekomunikačních sítí s využitím pevných rádiových přístupových sítí a s povinností poskytovat prostřednictvím těchto sítí přednostně veřejnou telefonní službu. Výběrové řízení se mělo týkat dvou zbývajících duplexních úseků o šířce 7 MHz, na které nebyly v minulém roce uděleny telekomunikační licence. Jako důvody pro vyhlášení výběrového řízení Úřad mj. uvedl:

- V České republice jsou v současné době k dispozici dva volné duplexní úseky o šířce 7 MHz, které na sebe nenavazují. V současné době jsou na Úřadě registrovány zatím tři žádosti a lze očekávat další zájem;
- Vzhledem k tomu, že není k dispozici dostatečná šířka kmitočtového pásma tak, aby mohly být uděleny telekomunikační licence všem žadatelům, kteří o její udělení žádají, je Úřad podle § 19 odst. 1 zákona č. 151/2000 Sb., zákon o telekomunikacích, oprávněn vyhlásit na její udělení výběrové řízení.

Úřad dále v oznámení uvedl, že výsledkem výběrového řízení bude rozhodnutí o přidělení disponibilního kmitočtového pásma v transparentní soutěži a současně posílení konkurenčního prostředí při poskytování veřejné telefonní služby koncovým uživatelům tím, že se podpoří další subjekty při budování a provozování vlastních nezávislých přístupových sítí FWA.

Následně pak bylo v Telekomunikačním věstníku, Částka 8/2002 ze dne 26. srpna 2002, vyhlášeno výběrové řízení.

V tiskové zprávě Úřadu ze dne 16. 10. 2002 se uvádí, že dne 16. 10. 2002 se uskutečnilo 3. zasedání řídicího výboru pro výběrové řízení na udělení telekomunikačních licencí pro dva výše uvedené kmitočtové úseky. Na tomto zasedání řídicí výbor navrhl Úřadu vyřazení jedné z předložených žádostí, která neodpovídala požadavkům zadávací dokumentace a předložil Úřadu „Zprávu o posouzení a hodnocení žádostí o udělení telekomunikačních licencí ke zřizování a provozování rádiových sítí v pásmu 3,5 GHz v České republice, s povinností poskytovat jejich prostřednictvím veřejnou telefonní službu“. Úřad po seznámení s touto zprávou akceptoval návrh řídicího výboru a zahájil řízení o udělení telekomunikačních licencí se společností Eurotel Praha spol. s r.o. (dnes Telefónica Czech Republic, a.s.) pro oba výše uvedené duplexní úseky, a to přesto, že jako důvod výběrového řízení Úřad uvedl, že není k dispozici dostatečná šířka kmitočtového spektra, aby byli uspokojeni všichni žadatelé, kteří žádají o udělení telekomunikační licence.

Následně poté byla udělena telekomunikační licence ke zřízení a provozování sítí FWA ve dvou vymezených duplexních kmitočtových úsecích o šířce 7 MHz s platností na dobu 20 let.

V souvislosti s přijetím zákona udělil Úřad v roce 2005 podle § 136 odst. 6 a § 22 tohoto zákona držitelům telekomunikačních licencí, vydaných na základě dřívějších právních předpisů, přiděly rádiových kmitočtů pro zajištění veřejné komunikační sítě pevného bezdrátového přístupu systémů P-MP (v textu uváděno jako síť FWA), jejímž prostřednictvím budou poskytovány veřejně dostupné služby elektronických komunikací na celém území České republiky s přednostním poskytováním telefonní služby. Udělené přiděly obsahují práva a povinnosti ve stejném rozsahu a za stejných podmínek, jak byly uvedeny v dřívějších telekomunikačních licencích. Mezi další povinnosti držitelů přidělu zejména patří dodržovat rozsah a termíny poskytování veřejně dostupné telefonní služby v ČR a dodržování plánů využití rádiového spektra. Doba platnosti přidělu byla stanovena v souladu s dobou platnosti těchto telekomunikačních licencí.

Podle již neplatné Přílohy č. 7/7.2002 pro kmitočtové pásmo 2700–4200 MHz k plánu využití kmitočtového spektra jsou kmitočtové úseky 3459–3480 MHz a 3559–3580 MHz určeny pro úzkopásmová zařízení typu P-MP, která jsou součástí pevných rádiových přístupových sítí provozovaných držiteli licencí, udělených na základě výběrových řízení výše uvedených. Držitelé licencí mohou prostřednictvím sítí poskytovat služby na celém území České republiky s povinností provozovat veřejnou telefonní službu.

Podle již také neplatné části plánu využití rádiového spektra č. PV-P/7/03.2006-7 pro kmitočtové pásmo 2700–4200 MHz jsou kmitočtové úseky 3459–3480 MHz a 3559–3580 MHz určeny pro pevné spoje bod-více bodů provozované v rámci pevných rádiových přístupových sítí provozovaných držiteli přidělu.

V aktuální části plánu využití rádiového spektra č. PV-P/7/11.2008-15 pro kmitočtové pásmo 2700–4200 MHz jsou kmitočtové úseky 3459–3480 MHz a 3559–3580 MHz určeny k provozování sítí k poskytování širokopásmového přístupu. Toto vymezení však nekoresponduje se zněním Přílohy č. 7/7.2002 pro kmitočtové pásmo 2700–4200 MHz, kde jsou předmětné kmitočtové úseky určeny pro úzkopásmová zařízení typu P-MP. Pouze koresponduje v záměru evropské harmonizace, níže uvedené, která usiluje o poskytování tzv. širokopásmových služeb v dotčeném pásmu, respektive poskytování širokopásmového přístupu ke službám elektronických komunikací.

Dne 21. května 2008 vydala Evropská komise (dále jen „EK“) Rozhodnutí 2008/411/ES o harmonizaci celého kmitočtového pásma 3400–3800 MHz pro zemské systémy k poskytování služeb elektronických komunikací ve Společenství (dále jen „Rozhodnutí“). V tomto Rozhodnutí EK podpořila snahu o pružnější využívání rádiového spektra. Podle EK se očekává, že služby poskytované v pásmu 3400–3800 MHz budou širokopásmové a do určité míry celoevropské, což znamená, že uživatelé, kteří využívají takovou službu elektronických komunikací v jednom členském státě, by měli získat přístup k obdobné službě i v kterémkoli jiném členském státě. V kmitočtovém pásmu se očekávají stanice nejen v rámci pevných přístupových sítí ale i nomádických přístupových sítí (NWA – Nomadic Wireless Access) a v nejobecnějším případě i mobilních přístupových sítí (MWA – Mobile Wireless Access). Širokopásmové služby lze obecně charakterizovat jako služby, vyžadující vysokou přenosovou rychlost dat, aby bylo umožněno v požadované kvalitě a v reálném čase interaktivně využívat např. multimediální aplikace či služby. Multimediální aplikace mohou např. představovat přenos videa v plném rozlišení (HD – High Definition) spolu s přenosem zvukového doprovodu, v krajním případě v obousměrném provozu (např. videokonferenční hovor).

Na základě těchto podkladů EK rozhodla, že cílem tohoto Rozhodnutí je harmonizovat podmínky dostupnosti a účelného využívání pásma 3400–3800 MHz pro zemské systémy k poskytování služeb elektronických komunikací, aniž by byla dotčena ochrana a nepřerušovaný provoz jiného stávajícího využívání tohoto pásma. Dále členské státy

zpřístupní kmitočtové pásmo 3400–3800 MHz pro využívání tohoto pásma jak pevnými (což je, jak již bylo uvedeno výše, stávající situace v České republice), tak i nomádickými a mobilními přístupovými sítěmi elektronických komunikací. EK zároveň stanovuje technické parametry zvané spektrální masky hran bloku (BEM – Block Edge Mask) na rádiová zařízení, aby byla zajištěna koexistence se sousedními sítěmi.

V rámci veřejné konzultace v období od 29. 6. 2011 do 26. 8. 2011 byl konzultován návrh Rozhodnutí CEPT/ECC týkající se harmonizovaného kanálového uspořádání pro IMT systémy v pohyblivých nebo pevných komunikačních sítích (tzv. MFCN – Mobile/Fixed Communications Networks) v pásmech 3400–3600 MHz a 3600–3800 MHz. Očekává se, že bude dále nutné zrevidovat BEM, aby plně vyhovovaly potřebám mobilních sítí.

Z výše uvedených skutečností je zřejmá intenzivní snaha Evropského společenství podpořit mobilní širokopásmové sítě v pásmu 3400–3800 MHz a vytvořit takové podmínky, aby mohly být umístovány na trh. Zároveň však nesmějí být kladeny omezující podmínky na stávající využití v předmětných kmitočtových pásmech.

Úřad je podle § 20 odst. 5 zákona povinen sledovat a v přiměřených intervalech nebo na základě důvodného požadavku dotčené osoby přezkoumávat, zda důvody pro omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů stále trvají. Závěry přezkoumání Úřad konzultuje s dotčenými subjekty podle § 130 zákona. V souladu s výše uvedeným Úřad zahájil přezkoumání v dotčených kmitočtových úsecích.

Jak již bylo uvedeno v úvodu tohoto přezkoumání, Úřad v roce 2001 oznámil záměr vyhlásit výběrové řízení na udělení telekomunikačních licencí ke zřizování a provozování výhradně pevných rádiových přístupových telekomunikačních sítí typu P-MP (v textu přezkoumání uváděno jako FWA) v kmitočtových úsecích 3459–3480 MHz a 3559–3580 MHz s povinností poskytovat prostřednictvím těchto sítí přednostně veřejnou telefonní službu. Dále bylo uvedeno, že tímto krokem byl v podstatě omezen počet práv dle současné terminologie zákona, neboť v určitém kmitočtovém úseku může rádiové kmitočty využívat pouze držitel telekomunikační licence, respektive dnes v souladu se zákonem držitel přidělu.

Na základě tohoto přezkoumání je zřejmé, že důvody pro omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů pro účely poskytování pouze pevného bezdrátového přístupu (FWA) pominuly, pevná telefonní služba se nerozvíjí, naopak je na ústupu a uvedené omezení je navíc v rozporu s harmonizační snahou Evropského společenství a Rozhodnutím. Na základě harmonizace musí být umožněn v dotčených kmitočtových úsecích (jmenovitě 3459–3480 MHz a 3559–3580 MHz) rozvoj nejen pevných rádiových přístupových sítí, jako tomu je doposud, ale i nomádických a pohyblivých přístupových sítí.

Omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů tomuto rozvoji brání a neumožňuje ho ani v minimální míře. Nelze tak naplnit harmonizační záměr Evropského společenství. Vzhledem k tomu, že Česká republika je právoplatným členem Evropského společenství a že Rozhodnutí EK jsou závazná pro všechny členské země tohoto společenství, je povinností České republiky naplnit jednotlivá ustanovení Rozhodnutí beze zbytku a v plné míře.

Na základě těchto důvodů omezení počtu práv pro zřizování a provozování výhradně pevných rádiových přístupových sítí typu P-MP v kmitočtových úsecích 3459–3480 MHz a 3559–3580 MHz již netrvá a omezení počtu práv je za účelem harmonizace dotčených kmitočtových úseků nutné a žádoucí zrušit.

Vzhledem k podmínce Rozhodnutí EK Úřad předpokládá, že individuální oprávnění k využívání rádiových kmitočtů současných držitelů přidělu zůstanou i nadále v platnosti. Tím bude naplněna povinnost deklarovaná Rozhodnutím EK, že nesmějí být kladeny omezující podmínky na stávající využití v předmětných kmitočtových úsecích.

Na základě výše uvedeného závěru přezkoumání Úřad podle § 130 zákona zahajuje s dotčenými subjekty konzultaci o záměru zrušit omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů v kmitočtových úsecích 3459–3480 MHz a 3559–3580 MHz a současně vyzývá

dotčené koncové uživatele a spotřebitele, aby se ke zveřejněným závěrům přezkoumání v rámci této konzultace vyjádřili.

*čj. ČTÚ-76 532 /2011-613/II. vyř.
odbor správy kmitočtového spektra*